

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială

Reglementarea distinctă a asistenței judiciare internaționale în materie civilă și comercială răspunde cerințelor crescute de cooperare între autoritățile juridice române și străine, datorită dezvoltării și diversificării schimburilor civile și comerciale generatoare de litigii cu elemente de extraneitate.

Prin urmare, asistență judiciară în materie civilă și comercială reprezintă ansamblul procedurilor de cooperare între autoritățile a două state în vederea facilitării soluționării unui litigiu, pe tot parcursul desfășurării acestuia.

Soluții procedurale operaționale, menite să asigure o mai bună coordonare a sistemelor juridice în cadrul unei ordini internaționale, au fost convenite atât în cadrul unor organizații internaționale (Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat, ONU, Consiliul Europei), cât și la nivel bilateral, prin încheierea unor convenții cu dispoziții speciale în materie.

În prezent România este parte la câteva aceste din convenții internaționale (de ex: Convenția privind procedura civilă, adoptată la Haga la 1 septembrie 1954), având încheiate și câteva convenții bilaterale în materie (de exemplu, cu: Belgia, Franța, Grecia, Italia, Polonia, Spania, Ungaria etc.).

Prezenta lege armonizează prevederile din aceste Convenții multilaterale și bilaterale, completând prevederile Codului de procedură civilă cu dispoziții privind forme ale asistenței judiciare internaționale. Totodată, această lege conține dispoziții care vor permite implementarea efectivă a Regulamentelor Uniunii Europene în materia asistenței judiciare internaționale în momentul dobândirii de către România a calității de stat membru al Uniunii Europene.

Legea privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială stabilește norme cu privire la:

a) comunicarea de acte judiciare și extrajudiciare în și din străinătate, ca o garanție esențială a principiului contradictorialității, constând în organizarea transmiterii de acte și primirii dovezilor de comunicare, stabilindu-se și forma cererii formulată în acest scop;

b) obținerea de probe din sau pentru străinătate – prin sistemul comisiei rogatorii, autoritățile judiciare române sunt mandatate sau acordă mandat către autoritățile judiciare ale unui alt stat pentru a audia martori,

a obține documente, a efectua expertize sau anchete sociale, sau alte acte judiciare, necesare soluționării unui caz determinat;

c) informații asupra dreptului străin – ca necesitate impusă de norme de drept internațional privat care trimit la dreptul material străin în examinarea unor aspecte ale litigiului;

d) accesul la justiție – ca principiu consacrat în Constituție, își găsește aplicarea în materia asistenței judiciare pentru eliminarea unor obligații financiare suplimentare pentru străini sau prin acordarea de asistență judiciară gratuită pe considerent de situație materială precară.

Legea exprimă intenția României de a se integra circuitului civil internațional și prin reglementarea acordării de asistență judiciară în relațiile cu statele cu care nu este legată prin convenții internaționale bi-sau multilaterale, stabilind și principiile în acest sens.

Față de cele prezentate mai sus, Parlamentul României a adoptat Legea privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială.